

Lausunto

11.03.2025

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (jäljempänä Kaupunkiliikenne) on pääasiallisesti erityisalojen hankintalakia soveltava julkisia hankintoja pääkaupunkiseudulla tekevä julkisoikeudellinen laitos. Kiinnitämme lausunnossamme huomiota erityisalojen hankintalakiin ehdotettuihin muutoksiin.

Vaikutustenarvioinnin puute

Kaupunkiliikenteen mielestä vaikutustenarvioinnin vaillinaisuus on puute lainvalmistelussa. Tietoa vaikutuksista saadaan myös tällä lausuntokierroksella ja se tulisi huomioida hallituksen esityksessä. Työryhmän mietintö tulisi valmistella hallituksen esitykseksi vasta kun esityksen vaikutukset ovat tosiasiallisesti, monipuolisesti ja perusteellisesti arvioitu siten kuin lakiesityksen perustelemisen edellyttää.

Erytisalojen hankintalain hankintalakia kevyempi sääntely

Julkisten hankintojen menettely on jo nykyisellään erittäin säädelty, ja hankintoja koskevaa direktiiviä suunnitellaan avattavaksi tulevina vuosina. Hankintalain lisäksi hankinnoissa on huomioitava jatkuvasti lisääntyvä suoraan sovellettava EU-sääntely.

Yksi syy lainsäädännön uudelleentarkasteluun on tarve yksinkertaistaa menettelyä koskevaa lainsäädäntöä. Myös pääministeri Orpon hallitus on hallitusohjelmassa käynnistänyt normien keventämisen toimenpiteitä. Yleisellä tasolla toteamme nyt käsiteltävänä olevan työryhmämietinnön valmistelussa norminpurun jääneen taka-alalle. Pidämme kuitenkin erittäin

kannatettavana sitä, että erityisalojen hankintalaki on jätetty edelleen kiitettävästi sääntelyn ulkopuolelle ja on siten hyvänä esimerkkinä kohtuullisesta sääntelystä.

Tavoitteena kestävämmät hankinnat

Erityisalojen hankintalain 2 §:ään tehtävien muutosten tavoitteena on korostaa julkisten hankintojen tekemistä muiden tavoitteiden ohella myös ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväillä tavoilla. Näihin tavoitteisiin pyritään pääsemään asettamalla esimerkiksi tarjouspyynnössä vaatimuksina työ- ja ympäristölainsäädännön noudattaminen koko tuotantoketjussa, tuotteiden kestävyteen, kierrätettävyyteen, uudelleenkäyttömahdollisuuksiin tai hiili- ja ympäristöjalanjäljen huomioimiseen liittyviä vaatimuksia.

Hankintayksikkö voisi lisäksi edistää hankintojen myönteisten ympäristövaikutusten toteutumista ja negatiivisten ympäristövaikutusten vähentämistä asettamalla velvoittavien EU-säädösten lisäksi tiukempia hankintayksikön ja käyttäjien tarpeisiin soveltuvia vähimmäisvaatimuksia sekä edellyttää päästölaskentaa ja elinkaarikustannuslaskentaa erityisesti ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä tuoteryhmissä kuten rakentamisessa ja rakennusten energianhankinnoissa, kuljetuksissa- ja matkustamisessa, puhtaanapidossa ja puhdistusaineissa sekä elektroniikkahankinnoissa. Hankinnoille voidaan asettaa vastuullisuusvaatimuksia sekä tuotantoprosessien asettamia vaatimuksia. Tuoteryhmittäisiä kriteereitä voivat olla esimerkiksi tasalaatuisuus, jäljitettävyyden ja turvallisuus. Lisäksi voidaan käyttää syrjimättömiä kriteereitä, kuten toimitusajan ja alkuperätiedon mukaisuus.

Lisäksi hankintayksiköt voisivat edistää hankintojen ympäristövaikutusten toteutumista kiinnittämällä huomiota hankinnan laatuominaisuuksiin. Sosiaalisesti kestäviä hankintoja edistävillä toimenpiteillä hankintayksikkö voisi edistää esimerkiksi perusoikeuksien kuten kielellisten oikeuksien, yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteiden toteutumista. Sosiaalisia näkökohtia olisivat myös toimenpiteet heikommassa asemassa olevien suojelemiseksi sekä syrjäytymisen estämiseksi käytettävä positiivinen syrjintä tai muut kannustavat toimet. Hankintayksikkö voisi edistää sosiaalisesti kestävien hankintojen toteuttamista hankinnan kohteelle asetettavilla vaatimuksilla esimerkiksi siten, että käyttäjien tarpeet ja esteettömyys huomioidaan tai tarjousten vertailuun käytettävien laadullisin kriteerein.

Kaupunkiliikenne kannattaa ehdotettuja erityisalojen hankintalain 2 §:n muutoksia. Muutokset selventävät kestävä kehityksen käsitettä ja helpottavat tavoitesäännöksen soveltamista julkisissa hankinnoissa.

Esityksen 2 §:ään on lisätty myös tavoite huomioida huoltovarmuuden ja turvallisuusnäkökohtien toteutuminen julkisissa hankinnoissa, josta lausumme turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskevan kysymyksen kohdalla.

Suunnitelmallisuuteen kannustaminen

Hankintayksiköjä kannustettaisiin jatkossa panostamaan hankintojen tarkempaan suunnitteluun, jotta hankintojen laatua, kustannustehokkuutta ja kilpailuolosuhteiden hyödyntämistä koskevat tavoitteet toteutuisivat aiempaa paremmin.

Kannusteet ovat oikeasuuntaisia, mutta pyrkimys lisätä hankintojen suunnitelmallisuutta jää hankintayksiköiden itsensä kehittämisen varaan, sillä vaatimuksia ei ole esitetty erityisalojen lakia noudattaville hankintayksiköille. Erityisalojen hankintalakiin ei esimerkiksi ole tulossa hankintalakiin esitettyjä muutoksia, kuten hankintasopimuksen jakamista osiin ja markkinakartoituksen tekemistä tietyn arvoisissa hankinnoissa. Myöskään hankintamenettelyn keskeyttämiseen ja uusimiseen liittyviä muutoksia ei nykyiseen lakiin ole tulossa.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

Hankintojen valmistelua koskevat muutosesitykset eivät koske erityisalojen hankintalakia.

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

-

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Erityisalojen hankintalaissa ei esitetä sidosyksikkösääntelyyn 10 %:n vähimmäisomistusosuusvaatimusta eikä toistaiseksi muitakaan muutoksia.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

-

- Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?

-

- Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)

-

- Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?

-

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

-

- Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?

-

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistususuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

-

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiinne? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

Erytisalojen hankintalain 75 §:ään "Hankinnan kohteen kuvaus" ehdotettu uusi momentti kriisitilanteisiin varautumisesta

Työryhmän uuden esityksen mukaan: "Hankintayksikkö voi hankinnan kohdetta kuvaavissa määritelmässä asettaa turvallisuutta ja varautumista koskevia ehtoja, joilla voidaan varmistaa hankittavan tuotteen, palvelun tai urakan tarjouspyynnössä edellytetty saatavuus, toimivuus ja häiriötön käyttö hankinnan kohteen koko elinkaaren ajan. Varautumiseen liittyvät hankinnat voidaan kilpailuttaa ennakolta ehdolla, jonka mukaan tavarat, palvelut tai urakat hankitaan vain, jos tarjouspyyntöasiakirjoissa määriteltä kriisi- tai vastaava tilanne uhkaa tai vallitsee."

Pykälään esitetty lisäys on tarkoitettu selkeyttämään varautumiseen ja huoltovarmuuteen liittyvien edellytysten käyttöä. Kaupunkiliikenne toteaa edellytysten asettamisen olleen mahdollista myös nykyisen pykälän perusteella ja hyödyntämällä nykyistä hankintalainsäädäntöä esim. nopeutetut menettelyt kiireperusteella, suorahankinnan käyttö ja puitejärjestelyt, jotka auttavat kyseisen päämäärän saavuttamisessa.

Kaupunkiliikenteen mielestä on kuitenkin tärkeää, että hankintayksiköille on selvää, että niiden on mahdollista asettaa ja huomioida muiden vaatimusten ohella huoltovarmuuteen ja varautumiseen liittyviä vaatimuksia tuotteille, palveluille tai urakoille. Hankinnan kohdetta kuvaaviin määritelmiin voisi jatkossa lisätä ehtoja, joilla varmistetaan esimerkiksi hankittavan tuotteen, palvelun tai urakan tarjouspyynnössä edellytetty saatavuus, toimivuus ja häiriötön käyttö koko hankinnan kohteen elinkaaren ajan.

Positiivista uudistuksessa olisi, että varautumiseen liittyviä hankintoja olisi myös mahdollista kilpailuttaa ennakolta. Kriisin uhatessa tai sen sattuessa näitä hankintoja voitaisiin tarvittaessa tehdä pikaisellakin aikataululla kilpailutetun sopimuksen perusteella.

Varautumiseen liittyvien hankintojen käytännön soveltamiseen voi esitetystä muodosta liittyä haasteita. Mikäli kriisitilanteen määrittely jätetään hankintayksikön tehtäväksi, tulee hankintayksikön pystyä kuvaamaan tarpeeksi tarkasti sopimusehtoihin, millaisissa olosuhteissa tilauksia voidaan tehdä. Hankintayksikön pitää myös määritellä esimerkiksi hinnanmuutosta ja toimitusaikoja koskevat ehdot sekä itselleen että tarjoajalle tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen huomioon sen, että tällaisten sopimusten kestolle ei ole asetettu enimmäisaikaa.

Ehdotettu harkinnanvarainen poissulkemisperuste korkean riskin toimittajista myös erityisalojen hankintalakiin

Kaupunkiliikenne kannattaa hankintalakiin esitetyn poissulkemisperusteen lisäämistä myös erityisalojen hankintalakiin. Erityisalojen hankintalain toimijat ovat yleensä kriittisen infran toimijoita, koska toimivat vesi- ja energiahuollon ja liikenteen sekä postipalvelujen alalla, jolloin hankintayksiköiden olisi tarvittaessa tärkeää pystyä vetoamaan kansalliseen tai huoltovarmuuteen liittyvään ilmeiseen riskiin.

Kuten työryhmän esityksessä todetaan, harkinnanvaraisiin poissulkemisperusteisiin hankintalain 81 §:ään lisättäisiin uusi poissulkemisperuste, jonka mukaan hankintayksikkö voisi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle tarjoajan, jonka luotettavuus on todettu siinä määrin riittämättömäksi, että kansalliselle tai paikalliselle turvallisuudelle aiheutuva riski olisi ilmeinen. Pykäläkohtaisten perustelujen mukaan hankintayksikkö voisi sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle sellaiset tarjoajat tai

ehdokkaat, joiden tarjous, tuotteet tai toimitusketjut, jotka komissio tai muu viranomainen on määritellyt korkean riskin toimittajiksi tai jonka luotettavuus on muutoin perustellusti katsottava siinä määrin riittämättömäksi, että kansalliselle tai huoltovarmuudelle aiheutuva riski olisi ilmeinen. Hankintayksikkö voisi edellyttää myös tällaisten alihankkijoiden ja voimavarayksiköiden vaihtamista.

Lisäksi työryhmän esityksen mukaan tarjoajan tai ehdokkaan poissulkeminen tai alihankkijan tai voimavarayksikön vaihtamisen vaatiminen olisi myös mahdollista, jos riskin uhka kohdistuisi pienemmälle maantieteelliselle alueelle kuten esimerkiksi alueelliseen infrastruktuuriin tai huoltovarmuuteen, tai kohdistuisi vain tiettyihin toimijoihin, kuten henkilöiden tai organisaatioiden toimintaan tai niiden tarjoamien palveluiden turvallisuuteen siten, että riskin vaikutukset toteutuessaan olisivat merkittäviä ja turvallisuudelle aiheutuva riski olisi ilmeinen. Arviointi voitaisiin ulottaa toimitusketjuun myös sellaisissa tilanteissa, joissa tarjoaja on riippuvuussuhteessa edellä kuvattuun korkean riskin toimittajaan, joka ei toimi tarjoajan alihankkijana tai voimavarayksikkönä. Tällaisia tilanteita voisivat olla esimerkiksi korkean riskin toimittajan tuotteiden tarjoaminen osana hankintakokonaisuutta ilman tarjoajan tai ehdokkaan suoraa sopimussuhdetta kyseiseen korkean riskin toimittajaan. Riskiarvioinnissa voitaisiin hyödyntää myös yritysturvallisuusselvityksestä annetun lain (726/2014) mukaista yritysturvallisuusselvitystä.

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

Rikosrekisteriotteen pyytäminen olisi jatkossa vapaaehtoista. Mietinnön mukaan erityisalojen hankintalain 86 §:n 4 momenttia muutettaisiin poissulkemisen edellytysten selvittämisen osalta siten, että hankintayksikkö voisi hyväksyä näytöksi erityisalojen hankintalain 84 §:ssä tarkoitettujen pakollisten poissulkemisperusteiden osalta ehdokkaan tai tarjoajan, voimavarayksikön tai alihankkijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän vakuutuksella vahvistetun ilmoituksen siitä, ettei toimittajaa tai henkilöä ole tuomittu poissulkuperusteina olevista tämän lain 84 §:ssä mainituista rikoksista.

Rikosrekisteriotteella on tiedot vain erittäin törkeistä ja harvinaisista rikoksista ja lähtökohtaisesti tarjoaja päättää henkilöpiirin, josta otteet toimitetaan. Hankintayksiköiden havaintojen mukaan rikosrekisteriotteiden tarkistamisen yhteydessä on käynyt ilmi, että pakolliseen poissulkuun johtavia rikoksia on vähän. Rikosrekisteriotteen tarkastaminen on hankintayksiköissä muodostunut lähinnä hallinnolliseksi muodollisuudeksi, vaikka poissulkeminen sinänsä on tärkeää harmaan talouden toiminnan ja talousrikollisuuden estämiseksi.

Suomessa hankintadirektiiviä saatettiin aikanaan voimaan hyväksymällä rikosrekisteriote näytöksi siitä, ettei tarjoajaa rasita mikään hankintalain 80 §:n tai erityisalojen hankintalain 84 §:ssä mainittu pakollinen poissulkemisperuste. Voimassa oleva järjestely ei kuitenkaan ole täysin hankintadirektiivin mukainen, koska rikosrekisteriote ei kata henkilöiden sakkorangaistuksia. Uuden säännösehdotuksen mukaan hankintayksikkö voisi myös edellyttää, että tarjoajalta, tämän

alihankkijalta tai voimavarayksiköltä edellytetty vakuutus kattaisi myös säännöksessä tarkoitettuja rikoksia koskevat sakkorangaistukset.

- **Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?**

Kaupunkiliikenne pitää muutosta hyvänä ja hallinnollisen taakan vähentämisenä nykytilaan nähden. Rikosrekisteriotteiden pyytämistä koskeva velvollisuus on merkinnyt huomattavaa työmäärää sekä hankintayksiköille että yrityksille ja hidastanut kilpailutusprosesseja.

Lisäksi hankintayksikkö voisi kuitenkin aina edellyttää myös rikosrekisteriotteen antamista, jos tällainen ote olisi saatavissa ehdokkaan, tarjoajan tai tämän voimavarayksikön tai alihankkijan sijoittumismaasta. Järjestelmästä saatava sähköinen ote, josta voisi saada kuittaukset poissulkuperusteina olevien rikosten osalta, kuten tilaajavastuulain järjestelmässä olisi hankintayksiköille toimivin keino, mutta Suomen ulkopuolelta hankittaessa usean maan kohdalla realiteettina ovat edelleen paperiset otteet.

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

Hankintojen ilmoittamista koskevat muutokset eivät koske erityisalojen hankintalakia.

Muut huomiot

Selkeyttä voimavarayksikköjä koskevaan säännökseen

Erytisalojen hankintalain 4 §:ään 35-kohtaan on ehdotettu lisättäväksi sieltä nyt kokonaan puuttuva voimavarayksikön määritelmä. Samalla 86 §:ää selkeytettäisiin voimavarayksiköiden käyttöön liittyvän terminologian osalta. Voimavarayksikkö tarkoittaisi toimittajaa, jonka voimavaroja ehdokas tai tarjoaja käyttäisi täyttääkseen hankintayksikön asettamat soveltuvuusvaatimukset. Tällaisia olisivat esimerkiksi taloudellista ja rahoituksellista tilannetta tai teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset. Voimavarayksikön määritelmän toivotaan selkeyttävän nykytilaa.

Kaupunkiliikenne pitää muutoksia lain logiikkaa selkeyttävinä. Laissa nykyisin tunnettu ”muiden yksiköiden voimavarojen käyttö” on käytännön hankintatoiminnassa osoittautunut hankalaksi termiksi. Määritelmän monimutkaisuus on myös merkinnyt vaikeuksia ymmärtää voimavarayksiköiden oikeaa merkitsemistä tarjouksiin toimittajapuolella, määrittää voimavarayksiköitä koskevia vaatimuksia hankintayksikköpuolella sekä turhia virheitä hankinnoissa

ja uudelleenkilpailutusveloitteita. Terminologian ja lain sisällön muokkaaminen ehkäisisi turhaa työtä sekä hankkija- että tarjoajapuolella.

Jää kuitenkin epäselväksi viittaako alla olevassa 4 § 35-kohdassa oleva tai- sanaa 85 §:ssä [...] tai 86 §:ssä [...] vaihtoehtoiseen ja toisen vaihtoehdon poissulkemiseen. Olisiko mahdollista tarkentaa kohdan sanamuotoa, niin että ehdokas tai tarjoaja voi käyttää kyseistä voimavaratoimittajaa sekä 85 § että 86 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten täyttymiseen.

”35) voimavarayksiköllä toimittajaa, jonka voimavaroja ehdokas tai tarjoaja käyttää täyttääkseen hankintayksikön asettamat, 85 §:ssä tarkoitetut taloudellista ja rahoituksellista tilannetta tai 86 §:ssä tarkoitetut teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset.”

Selkeyttä alihankkijoiden vaihtamista koskevaan säännökseen

Alihankkijoiden poissulkemista, esityksen myötä alihankkijoiden vaihtamista, koskevaa erityisalojen hankintalain 82 §:n epäselvää sanamuotoa halutaan selkeyttää. Hankintayksikkö voisi kuten tähänkin asti arvioida alihankkijoiden soveltuvuutta pakollisten ja harkinnanvaraisten poissulkuperusteiden nojalla.

Kaupunkiliikenne kannattaa muutosta oikeudellisen tilanteen selkiyttämiseksi niin, että alihankkijoita koskevat samat ehdot kuin ehdokasta ja tarjoajaa erityisalojen hankintalain 83–84 §:issä.

Rikoksia koskeviin poissulkuperusteisiin tarkennuksia

Kaupunkiliikenne kannattaa erityisalojen hankintalakehdotuksen 84 §:n muutosehdotusta, jonka mukaan hankintayksikön olisi vastaisuudessa suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja, jonka johto- tai valvontahenkilö on tuomittu rikoslaisissa tarkemmin säädetyistä törkeästä kirjanpitorikoksesta, törkeästä ympäristön turmelemisesta tai törkeästä luonnonsuojelurikoksesta. Lisäksi pykälän 5. momentissa selkeytettäisiin pakollisen poissulkemisperusteen vaikutuksen enimmäiskesto. Tarjoajaa ei saisi sulkea tarjouskilpailusta, jos 2 momentissa tarkoitettua rikosta, kuten yllä mainittuja rikoksia koskevan lainvoimaisen tuomion antamisesta on kulunut yli kolme vuotta.

Muutos perustuisi hankintadirektiivin 57 artiklan 4 kohdan a alakohtaan, jonka mukaan hankintaviranomaiset voivat sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, kun hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa hankintadirektiivin 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen veloitteiden rikkomisen. Hankintadirektiivin 18 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia

toimenpiteitä varmistaakseen, että talouden toimijat noudattavat hankintasopimuksia toteuttaessaan sovellettavia ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä tai kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisissa säännöksissä.

Muutosten aikataulu

Erityisalojen hankintojen lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026 samanaikaisesti muiden lakimuutosten kanssa. Työryhmä ei ole esittänyt siirtymäaikoja eikä niihin ainakaan erityisalojen hankintalain osalta ole tarvetta.

Elston-Hämäläinen Eva
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy